

РЕШЕНИЕ

№ 1606

гр. София, 29.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на петнадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Радиана Д. Андреева
като разгледа докладваното от Елизабет Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000503213 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение от 30.08.2022г по гр.д. № 13419/2021г СГС, ГО, 11-ти състав е отхвърлил предявените от С. Я. Т. против Банка ДСК АД икове за установяване несъществуване на вземане на банката против ищеца по ИЛ от 25.04.2012г, издаден въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК по гр.д. № 17325/2012г по описа на СРС, 41 състав в размер на 400 000лв- главница, законна лихва от 08.09.2021г до окончателното изплащане, което към дата 21.09.2021г е в размер на 1447.32лв, лихва за стар период в размер на 328.06лв и неолихвяеми такси и разноски в размер на 5564.05лв, за събиране на които суми е образувано изп.д. № 20218380410463 по описа на ЧСИ М. Б. с район на действие СГС. Със същото решение съдът е прекратил производството в частта, с която е предявен иск за установяване недължимост на разноски в изпълнителното производство. С решението си съдът е възложил разноските по делото съобразно изхода от спора.

Решението на СГС е предмет на въззивно обжалване от ищеца С. Т., представляван от адв. Д. от САК, изцяло. Въззивникът поддържа, че решението е

неправилно и незаконосъобразно. Поддържа, че решението е постановено в противоречие с доказателствата и че съдът не е съобразил твърдения и оспорвания на ищеца. Обжалва решението в прекратителната част с оплакване за незаконосъобразност, като поддържа, че предявеният иск е допустим. Моли решението на СГС да бъде отменено и предявеният иск за установяване на недължимост на суми, предмет на принудително събиране от ищеца да бъде уважен. Претендира разноските, направени по делото пред двете съдебни инстанции.

Ответникът по жалбата Банка ДСК АД депозира писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба

В о.с.з. въззивникът не се представлява.

Въззиваемата страна Банка ДСК АД се представлява от юрк. Б., която оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира разноски за юрк. възнаграждение.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са дадените указания по тълкуването и приложението на закона от ВКС с ТР № 1/2013г по т.д. №1/2013г на ОСГТК- т.1.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Решението е правилно като краен резултат, не страда от пороците, посочени във въззивната жалба и не е постановено в противоречие с императивни материално правни разпоредби.

Предявени са искове за установяване на недължимост на вземания на банката въз основа на факти, настъпили след постановяване на съдебно решение, с което е установено вземането на настоящия ответник от настоящия ищец, имащи значение за съществуването на процесното вземане – иск с правно основание чл. 439 от ГПК.

Установява се по делото от представените доказателства и не е спорно между страните, че ищецът е длъжник по договор за ипотечен банков кредит, сключен с Банка ДСК АД. Установява се, че банката е образувала заповедно производство пред СРС-гр.д. №17325/2012г на 41 състав, по което е издадена заповед за изпълнение по реда на чл.417 от ГПК и е допуснато незабавно изпълнение и е издаден ИЛ от 25.04.2012г, с

който ищецът е осъден да заплати на Банка ДСК ЕАД сумата от 400 000лв- главница, законна лихва върху главницата от 06.04.2012г, заемни такси от 2670.53лв, договорна лихва 63264.33лв, наказателна лихва от 36 870.55лв и разноси по делото.

Не се твърди и не се доказва издадената заповед за изпълнение да е била оспорвана по реда на възражението по чл. 414 от ГПК и чрез иск за установяване на вземането по чл. 422, ал.1 от ГПК.

Установява се, че банката-кредитор е представила издадения изпълнителен лист с молба на 12.06.2012г пред ЧСИ Б. , като в молбата е посочено, че се иска пълно проучване на длъжника и насочване на изпълнение срещу неговото движимо имущество.

На 13.06.2012г са изпратени заповрни съобщения, на 15.06.2012г е наложена възбрана върху имот на длъжника. Имотът е изнесен на публична продажба и е възложен на купувач с постановление на ЧСИ на 10.12.2014г.

В изпълнителното дело се съдържат молби от вискателя от 18.07.2016г с искане за налагане на възбрани върху недвижими имоти на длъжника и от 17.09.2016г за налагане на заповр върху дружествени дялове на длъжника от капитала на „Агро компания” ЕООД и „Бинго кинг”ООД, като заповрите са наложени на 27.01.2017г.

Неоснователно е оспорването от страна на активността на вискателя в рамките на изпълнителното производство с молби от 14.07.2016г и 17.09.2016г. Молбите се съдържат в т.2 от изпълнителното дело. Делото е хронологично подредено и страниците са номерирани последователно. Молбите са подшити на съответните места, имат входящ номер и дата на постъпване при ЧСИ и са надлежно номерирани. С оглед това съдът приема, че молби от вискателя от 14.07.2016г, постъпила в деловодството на ЧСИ Б. на 18.07.2016г и от 17.09.2016г са съществуващи, надлежно депозирани и сезиращи – задължаващи- ЧСИ да предприеме исканите с тях действия по събиране на паричното вземане на вискателя- банка.

С последваща молба от 25.04.2018г вискателят е поискал ЧСИ да наложи заповр върху банкови сметки на длъжника.

Видно от постановление от 30.08.2021г изпълнителното производство е прекратено на осн. чл.433,ал.1,т.8 от ГПК.

На 21.09.2021г по молба на вискателя Банка ДСК ЕАД е образувано ново изп.д. № 20218380410463 по описа на ЧСИ Б..

Настоящото дело е образувано по ИМ, депозирана в регистратурата на СГС на 05.11.2021г.

При така установените факти съдебният състав прави следните правни изводи:

Ищецът претендира, че не дължи изпълнение по издадените изпълнителни листове, тъй като вземанията на банката са погасени по давност, доколкото има искани

и извършени изпълнителни действия против този длъжник, то те са предприемани след прекратяване на изпълнителното.

Изпълнителното дело №№ 20128380405513 по описа на ЧСИ Б. е образувано и висящо по време, когато ППВС №3/80г не е обявено за изгубило сила с т.10 от ТР № 2/2015г от 26.06.2015г. Настоящият съдебен състав споделя практиката, съгласно която до 26.06.2015г приключените и висящите изпълнителни производства се регламентират от ППВС №3/80г. Съдът приема този извод като съобразява задължителната сила на ППВС, съгласно на чл.58,т.1 и т.2 и чл.59 от ЗУС /отм/, чл.84,т.2 и чл.86,ал.2 от ЗСВ/отм/ и чл.124 и чл.130,ал.2 от сега действащия ЗСВ. Съобразно цитираните правни норми при противоречива практика ВС, сега ВКС, има правомощието да издава ППВС , след това ТР, които имат задължителен характер за тълкуването на конкретната правна норма за съдилищата и юрисдикциите, сега и за органите на изпълнителната власт и местното самоуправление. При постановяване за първи път на такъв тълкувателен акт той има действие по отношение на тълкуваната норма веднага, включително и когато правопораждащите факти са проявени преди самото ППВС или ТР и всички съдилища, органи и юрисдикции са длъжни да спазват даденото задължително тълкуване на закона. Когато поради промяна на обществени отношения същата норма бъде предмет на повторно тълкуване с ППВС или ТР , то вторият тълкувателен акт следва да се приеме, че има действие занапред, като в противен случай се стига до изненада на участниците в процеса и невъзможност да се защитят техните права. Своите действия страните и органите следва да съобразяват с нормативните актове и ако има такива- със задължителните постановления или решения на ВС или ВКС по тълкуването на закона, действащи към момента. Към правни норми тълкувани от ВС или ВКС със задължителна сила с ППВС или ТР би било проява на непредвидимост на правосъдието да се приложи с обратна сила ново задължително тълкуване на същата правна норма. Ето защо, по отношение на изпълнително производство, образувано, приключило или висящо по времето, когато ППВС №3/80г е действащо, намира приложение това ППВС, а новото тълкуване на разпоредбата на чл. 116,б”в” от ЗЗД намира приложение от 26.06.2015г и занапред. В този смисъл е и съдебната практика по сходни казуси- например решение № 252/2020г по гр.д. № 1609/2019г на III ГО на ВКС, решение № 170/2018г по гр.д. № 2382/2017г на IVГО на ВКС, решение № 51/2019г по гр.д. №2917/2018г на IV ГО на ВКС, решение № 37/2021г по гр.д. № 7047/2020г на IV ГО на ВКС .

В разглеждания случай това означава, че до 26.06.2015г , по отношение на делото , образувано при ЧСИ Б. по молба от 12.06.2012г давност не е текла, докато делата са били висящи. Това е така, защото съгласно даденото с ППВС № 3/80г тълкуване образуването на изпълнителното производство прекъсва давността като по време на изпълнителното производство давност не тече. С т. 10 от ТР № 2 от 26.06.2015г, постановено по тълк. д. № 2/2013 година на ОСГТК на ВКС дава различно тълкуване

на разпоредата на чл.116,б”в” от ЗЗД като приема, че в изпълнителното производство давността се прекъсва с всяко действие по принудително изпълнение, но давността не се спира.

С оглед изложеното следва да се приеме, че до 26.06.2015г , според ППВС № 3/80г давност по образуваното дело по посоченият изпълнителен лист против настоящия ищец е била спряна и не е текла. За да започне да тече давността е следвало в продължение на две години вискателят по тези изпълнителни дела да е бездействал, за да се прекратят същите на осн. чл.433,т.8 от ГПК по силата на закона и от момента на прекратяването на изпълнителните дела започва да тече погасителния давностен срок.

В разглеждания случай, след като изпълнителният лист е издаден въз основа на заповед за изпълнение на парични задължения , настоящият съдебен състав приема, че погасителната давност за вземанията на вискателя е петгодишна, на осн. чл. 117, ал.2 от ЗЗД. Това е така , защото разпоредбата на чл.117,ал.2 от ЗЗД регламентира, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години. В случая заповедта за изпълнение замества съдебното решение като изпълнително основание. Заповедта за изпълнение се ползва със стабилитет, сходен по последици със силата на пресъдено нещо. По силата на чл.416 от ГПК, когато възражение не е подадено в срок заповедта за изпълнение влиза в сила и в тази хипотеза единствената възможност за оспорване на вземането сае по реда и при основанията на чл.424 от ГПК- при новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства. Извън този иск длъжникът не може да се ползва от друга форма на искова защита, с която да оспорва самото вземане. Неговите възражения, породени от факти, настъпили преди изтичането на срока за възражение се преклудират, което е ефект сходен с този на СПН по отношение на признато с решение вземане. По действащия ГПК, с изтичане на преклузивния срок за подаване на възражение против заповедта за изпълнение, се получава окончателно разрешен правен спор относно съществуването на вземането. Стабилитетът на заповедта за изпълнение произтича от това, че тя влиза в законна сила и е неоспорима на основания, които са могли да бъдат заявени във възражението по чл.414 от ГПК , със заповедта се регулират отношенията между страните, съобразно постановеното с нея и за установеното с нея вземане спор между страните въз основа на преклудирания факти не може да се води. Като се съобрази и обстоятелството , че заповедното производство е уредено в ГПК като аналог на исковото с цел проверяване спорността на вземането, то настоящият съдебен състав приема, че към заповедта за изпълнение на парично задължение, с която приключва заповедното производство, ако същата установява вземането на кредитора, могат да се прикрепят последиците на чл.117, ал.2 от ЗЗД. В този смисъл и решение № 37/2021г по гр.д. № 7047/2020г на IV ГО на ВКС. От изложеното следва , че в разглеждания случай вземанията на Уникредит Булбанк АД се погасяват с изтичането на петгодишен давностен срок.

Следователно , за да се погасят правата на вискателя по изпълнителния лист , депозиран пред ЧСИ Б. с молба от 12.06.2012г следва, считано от посочената дата да е имало две годишен срок на бездействие на вискателя и след това изтичане на петгодишен давностен погасителен срок. По делото не се установява изтичане на двегодишен срок на бездействие на кредитора в рамките на образуваното изпълнително производство. Кредиторът е поддържал активност в рамките на производството като е изисквал от ЧСИ извършване на изпълнителни действия и ЧСИ Б. е предприемал действия по удовлетворяване на вискателя- налагане на запори, изнасяне на имот на публична продан.

От изложеното следва, че по изп.д. №№ 20128380405513 на ЧСИ Б. не се установява да е настъпила перемпция, съответно да е започнал да тече срок на погасителна давност по отношение на вземанията на банката. За пълнота следва да посочи, че дори и да е настъпила перемпция , то петгодишния давностен срок не е изтекъл и съответно вземанията на банката не са погасени.

След постановяване на ТР № 2/2015г от 26.06.2015г на ОСГТК на ВКС уредбата на отношенията се изменя като съгласно разясненията към т. 10 от ТР по време на висящност на изпълнително производство погасителна давност по отношение на събираното вземане тече, но тя се прекъсва с предприемането на изпълнителни действия. Според разясненията на ТР за прекъсването на давността с отправено от вискателя искане за прилагане на конкретен изпълнителен способ, е без значение дали съдебният изпълнител е предприел или не е предприел конкретни действия във връзка с това искане, тъй като от значение за развитието на изпълнителния процес е дали кредиторът действа.

На следващо място съдебният състав следва да отбележи, че извършването на изпълнителни действия при настъпила перемпция и прекратяване на изпълнителното дело по право не е невалидно. Напротив, докато ИЛ е при съдебният изпълнител и вземането не е погасено по давност той е длъжен при поискване от вискателя да осъществява принудително изпълнение чрез предвидените изпълнителни способности. Извършването на изпълнителни действия по прекратено поради перемпция, но фактически висящо изпълнително дело, се приравнява на искане за образуване на ново изпълнително дело и предприемане на действия по това дело. В този смисъл е и тълкуването на закона по сходен казус, дадено с решение № 37/2021г по гр.д. № 7047/2020г на IV ГО на ВКС.

С оглед изложеното следва да се приеме, в най-благоприятния за ищеца случай, че давността погасяваща вземанията на банката- ответник е започнала да тече на 26.06.2015г и след този момент се установява да има има поискани действия, прекъсващи давността, като например молбата на вискателя от 18.07.2016 , от 17.09.2016, от 25.04.2018г. Според разясненията дадени с ТР по т.д. № 2/2013г на

ОСГТК на ВКС, т.10 искането да бъде приложен определен изпълнителен способ прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, но по изричната разпоредба на закона давността се прекъсва с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение. Ето защо следва да се приеме, че с искането за извършване на определен посочен способ от вискателя се прекъсва течащата погасителна давност- с горепосочените молби от вискателя за изпълнение на различни способности за събиране на парично вземане, но давността прекъсва и с предприетите от ЧСИ Б. действия по удовлетворяване вземането на вискателя- банка.

От изложеното се установява, че не е изтекла давността от пет години , погасяваща вземането на банката – вискател в изпълнителното производство. Вземането съществува към момента на предявяването на исковата молба, а по време на висящия процес давността спира да тече. Според настоящият съдебен състав всеки спор за съществуването на вземането , независимо от това кой е инициатор на производството като е подал искова молба, е основание за спиране на течащата давност, погасяваща вземането на кредитора. В този смисъл активността на длъжника да предяви отрицателният иск за недължимост на вземане, за което е образувано изпълнително производство, поради изтекла давност е спор за това дали той дължи търсеното в рамките на изпълнителното производство. В същото време така предявеният иск представлява пречка за кредитора да търси изпълнение, поради оспорването на съществуването на задължение, а няма процесуален ред за получаване на искова защита, тъй като или искът му би бил недопустим или вземането му е установено по окончателен начин/както в настоящия случай/. Ето защо следва да се приеме, че до постановяване на решение по настоящото дело давност, погасяваща вземанията на ответника- банка не тече на осн. чл. 116, б”б” и чл. 115,б”ж” от ЗЗД.

Ето защо съдът приема извод, че вземанията на Банка ДСК АД , предмет на принудително събиране по изп.д. №№ 20218380410463 на ЧСИ Б. не са погасени по давност. Предявените икове за установяване на недължимост на сумите от ищеца, събирани по посоченото изпълнително дело, поради изтекла погасителна давност се явяват неоснователни.

По отношение на иска за установяване недължимост на вземане на ЧСИ за такса по изпълнителното производство

Исковата защита , включително и тази по чл.439 от ГПК , няма за предмет, установяване дължимостта на такси в изпълнителното производство, нито определяне на техния размер. Определените такси от съдебния изпълнител, като последица от извършени от него действия по изпълнението, могат да бъдат предмет на оспорване с жалби, тъй като се оспорва законосъобразността на действие на ЧСИ, но не и с икове, където предмет на спор е материално право между равнопоставени страни.

Искът , така както е предявен е недопустим и производството по него следва да

бъде прекратено.

Изводите на двете съдебни инстанции съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваната част, като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

При този изход на спора право на разноски има въззивамата главна страна. Същата претендира разноски за юрк. възнаграждение и съдът определя възнаграждението представляващия банката юрисконсулт в размер на 200лв, които възлага върху ищеца.

Предвид изложените съображения, състав на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2380 от 30.08.2022г по гр.д. №13419 /2021г по описа на Софийски градски съд, I ГО, 11 състав, изцяло.

ОСЪЖДА С. Я. Т. с ЕГН ***** да заплати на Банка ДСК АД с ЕИК 121830616 сумата от 200лв- юрисконсултско възнаграждение, на осн. чл.81, вр. чл. 78, ал.8 вр. ал.3 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните , при условията на чл.280,ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____